

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ค้าขายติดต่อกับชาวต่างประเทศหรือฝรั่งชาติต่าง ๆ หลายชนชาติ มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น อังกฤษก็เป็นชาติหนึ่งที่ประเทศไทยติดต่อกับค้าขายด้วย ในสมัยนั้นถึงแม้ว่าจะมีเรือกำปั่นของอังกฤษบรรทุกสินค้าไปมาค้าขายกับไทย แต่ก็ไม่มีคนไทยที่สามารถพูดภาษาอังกฤษติดต่อกับคนอังกฤษเหล่านี้ได้ ต้องหาแขกมลายูเข้ามาเป็นล่าม ฉะนั้นการที่คนไทยพูดเจรจากับคนอังกฤษที่เข้ามาถึงกรุงเทพ ฯ ก็คือหรือพูดเจรจาทหาราชการที่เกี่ยวข้องกับคนอังกฤษก็จะต้องใช้กันแต่ภาษามลายู หรือไม่ก็อาศัยพวกฝรั่งกะตี่จีนซึ่งมีเชื้อสายปอร์ตุเกสครั้งกรุงเก่าซึ่งเรียนรู้ภาษาปอร์ตุเกสอยู่บ้าง คนพวกนี้เข้ารับราชการในตำแหน่งที่เรียกว่า "ล่ามฝรั่ง" อย่างเช่นในตอนปลายรัชกาลที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2364 จอห์น คราวฟอร์ด (John Crawford) เป็นทูตอังกฤษเข้ามายังกรุงรัตนโกสินทร์ ก็ต้องเจรจาทหาราชการกับไทยด้วยภาษามลายูแล้วแปลกลับไปมา และเมื่ออังกฤษจะบอกข่าวการสงครามกับพม่าให้ไทยทราบ ก็ต้องแปลหนังสือพิมพ์ข่าวภาษาอังกฤษเป็นภาษาปอร์ตุเกสก่อนแล้วจึงส่งมากรุงเทพ ฯ เพราะภาษามลายูมีด้อยคำน้อยไม่พอแปลความภาษาอังกฤษให้เข้าใจ ชัดเจน (กรมพระยาคำรงราชานุภาพ 2503 : 55)

ครั้นมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงเห็นว่าการศึกษาแผนโบราณให้ความรู้ไม่เพียงพอที่จะติดต่อกับฝรั่งที่เข้ามาติดต่อกับทางการค้าและทางการทูต การเจรจาทาสัญญาทางพระราชไมตรีไม่ค่อยได้ผลเพราะคนไทยไม่มีความรู้ความสามารถในภาษาอังกฤษพอที่จะเจรจากับฝรั่งโดยตรงได้ ต้องอาศัยล่ามแปลถ่ายทอดกันหลายภาษาและเหตุการณ์นอกประเทศไทยที่เกิดขึ้น เช่น สงครามฝิ่นจีนแพ้อังกฤษก่อให้เกิดความเข้าใจว่าฝรั่งกำลังแผ่อำนาจมาทางเอเชียบูรพา จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิชาความรู้ของฝรั่งเพื่อจะได้ติดต่อกับฝรั่งโดยไม่เสียเปรียบ ด้วยเหตุนี้เองพระองค์จึงได้ทรงโปรด ฯ ให้จ้างนางแอนนา เอช เลียวโนเวนส์ เข้ามาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้พระเจ้าลูกเธอในปี พ.ศ. 2404-2408 และโปรด ฯ ให้ข้าราชการและเจ้านายเรียนภาษาอังกฤษกับพวกมิชชันนารี

ชาวอเมริกันที่เข้ามาสอนศาสนาและสอนภาษาค้วย (ดวงเดือน พิศาลบุตร 2517 : 8) บุตรหลานข้าราชการดำเป็นผู้ที่เรียนรู้อังกฤษก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้มียศและบรรดาศักดิ์ ดังที่สมเด็จพระบวรเรศวงศาจารย์ทรงเป็นภาษิตในสมัยต่อมาว่า "เมื่อในรัชกาลที่ 1 ใครแข็งแรงทพศีกก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ 2 ใครเป็นกวีก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ 3 ใครมีใจศรัทธาสร้างวัดวา ก็เป็นคนโปรด และในรัชกาลที่ 4 ถ้าผู้ใดรู้ภาษาฝรั่งก็เป็นคนโปรด" (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ 2503 : 59)

จึงนับได้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นช่วงที่มีการเรียนภาษาอังกฤษกันอย่างกว้างขวางขึ้น ทั้งในหมู่เจ้านาย ข้าราชการ และบุคคลสำคัญ ถึงแม้จะเป็นการเรียนภาษาอังกฤษอย่างไม่เป็นทางการก็ตาม

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการประกาศตั้งโรงเรียนสอนหนังสือไทยซึ่งเป็นโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นในปี พ.ศ.2414 แล้ว พระองค์ทรงพระราชปรารภว่า สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอและหม่อมเจ้าต่างกรมที่ได้เล่าเรียนอักษรสมัยภาษาไทยแล้ว ควรจะเล่าเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้วิชาความรู้สูงขึ้นไป จึงโปรด ฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับสอนภาษาอังกฤษขึ้นอีกโรงเรียนหนึ่งในปี พ.ศ.2415 และโปรด ฯ ให้ ฟรานซิส ยอร์ช แพตเตอร์สัน ชาวอังกฤษมาเป็นครูสอนในโรงเรียนนี้ โรงเรียนตั้งอยู่ที่ตึกสองชั้นริมประตูพินาศไชยศรีด้านตะวันออก (ที่เป็นพระคลังข้างที่เดี๋ยวนี้) โรงเรียนภาษาอังกฤษนี้ตั้งอยู่ได้ไม่ถึง 5 ปี พอถึงปีชวด พ.ศ.2419 โรงเรียนนี้ต้องเลิกไปเพราะครูลากลับยุโรป จนกระทั่งในปีเถาะ พ.ศ.2422 โปรด ฯ ให้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นที่พระราชวังนั้นทอดอุทยานแทนโรงเรียนภาษาอังกฤษที่เลิกไปนั้นมี เอส จี แมคฟาร์แลนด์ ศาสนาจารย์ชาวอเมริกันเป็นอาจารย์ใหญ่และมีกรรมการคณะหนึ่งเป็นผู้จัดการดูแล (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ 2480 : 3-4)

ในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น พระองค์ได้พระราชทานรางวัลแก่นักเรียนโรงเรียนหลวงที่เรียนดีในวิชาต่าง ๆ และในคราวเสด็จไปพระราชทานรางวัลนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ พ.ศ.2433 (ร.ศ.109) เมื่อพระองค์ทรงทราบจาก เซอร์ โรเบิร์ต มอแรนต์ (Sir Robert Morant ผู้แต่งหนังสือชุดบันได 5 เล่ม) ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบความรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบว่า วิชาหนังสืออังกฤษของนักเรียนที่ได้รับรางวัลยังมีความรู้ภาษาอังกฤษไม่ดีพอ พระองค์จึงมีกระแสพระราชดำรัสแก่นักเรียนเพื่อ

ให้เห็นถึงความสำคัญของวิชาหนังสืออังกฤษว่า

เราขอเตือนนักเรียนทั้งปวงให้ไตร่ตรองในการที่จะร่ำเรียนให้รอบคอบ วิชาหนังสือไทยนั้นเมื่อรู้ดีแล้วพอทำการใดจริงอยู่ แต่เมื่อไม่รู้หนังสืออังกฤษด้วยแล้วจะรู้สึกคับแค้นใจเมื่อภายหลัง เพราะเหตุว่าคำหรือตำราวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเขาลงพิมพ์ไว้เป็นภาษาต่างประเทศมีภาษาอังกฤษเป็นคนมากมายหลายหมื่น หลายแสนฉบับ นักการที่จะร่ำเรียนให้รู้วิชาต่าง ๆ ในเวลานี้ต้องอาศัยอ่านภาษาอังกฤษ เพราะผู้ซึ่งจะสามารถแปลหนังสือคำหรือตำราวิชาการเหล่านั้นลงเป็นภาษาไทยสำหรับที่จะให้ไทยเราเล่าเรียนนั้นมีน้อยตัวนัก เวลาก็ไม่พอ คนก็ไม่พอที่จะแปลเป็นภาษาไทยได้ จำต้องเรียนจากภาษาอังกฤษ วิชาการอันใดซึ่งจะมีในหนังสือไทยนั้นน้อยนัก ว่าโดยที่สุดเพียงแต่ผู้อ่านหนังสือรักสนุกอย่างเดียว ถ้าได้อ่านหนังสืออังกฤษแล้วก็ได้รับรสความสนุกเพลิดเพลินใจกว้างขวางซึ้งกว่าที่อ่านหนังสือเรื่องไทย ๆ ที่มีอยู่มากนัก เพราะฉะนั้นการที่รู้หนังสืออังกฤษเป็นลาภอันวิเศษของนักเรียนซึ่งจะหาได้ในกาลเล่าเรียน ถึงแม้ว่าผู้ที่เล่าเรียนในเมืองเราจะ เป็นบุคคลภาษาไม่สู้ชัดเจน เรียนหนังสือภาษาอังกฤษไม่สู้คล่องแคล่วก็อย่าท้อใจ รุอาณ รุแปลใดแล้วพอที่จะได้รับประโยชน์เป็นอันมาก จะทำไถทางหากินหรือหาชื่อเสียงของนักเรียนผู้นั้นสควักได้ มีผลไพศาลดีกว่าที่รู้เพียงหนังสือไทยอย่างเดียวเป็นอันมาก

เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้ทราบว่านักเรียนไม่สู้มีผู้พอใจเล่าเรียนในภาษาอังกฤษแลการที่จัดแบบอย่างซึ่งจะนำให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นยังไม่เป็นการเรียบร้อยก็มีความเสียตายนัก บัดนี้จึงขอเตือนเจ้าพนักงานกรมศึกษาธิการให้คิดจัดการที่จะนำให้เด็กเล่าเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นกว่าเดิม แลขอตักเตือนนักเรียนทั้งปวงให้อุตสาหะ เล่าเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้น คงจะเป็นทั้งประโยชน์ตัวแลประโยชน์ในราชการต่อไปภายหลังนานมากเป็นแท้ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 7 ร.ศ. 109 : 24-25)

จากความจริงที่ว่าคำหรือตำราวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยมีอยู่น้อย ส่วนใหญ่จะเป็นตำราภาษาอังกฤษนั้น แม้ในปี พ.ศ. 2474 เสนาบดีกระทรวงธรรมการ (หมายถึงมหาอำมาตย์เอก พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัติ ซึ่งต่อมาในภายหลังได้เป็น พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร) ได้ทรงแสดงปาฐกถาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2474 ในตอนหนึ่งได้ทรงกล่าวว่า "ในชั้นมัธยมตอนปลายนั้นไม่มีอะไรที่ควรเรียนเหลืออยู่อีกแล้วในภาษาไทย นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ต้องการให้สอนและเรียนวิชาต่าง ๆ ด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้ชินกับภาษานั้นเป็นประโยชน์แก่การเล่าเรียนภาษาอังกฤษต่อไปด้วย" (ม.ล.ปิ่น มาลากุล 2512 : 33) ซึ่งหมายความว่า ในชั้นมัธยมตอนปลายสมัยนั้นต้องเรียนวิชาต่าง ๆ ด้วยแบบเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษ เพราะยังไม่มีแบบเรียน

ที่พิมพ์ไว้เป็นภาษาไทย

หลวงปริญญาโยควิบูลย์และพระปวโรฬารวิทยา (2475 : ปกหน้า) ผู้แต่งหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่มีชื่อว่า "แบบเรียนไวภาษาอังฤษค้ำเนินค้ำมวิธีสอนแบบใหม่ที่สุดภคคหนึ่ง" ได้เขียนถึงควมค้ำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังฤษไว้ที่หน้าปกของหนังสือเล่มนี้คว "ผู้รู้สองภาษาค้ำเทค้ำกับคนสองคน"

การให้ควมค้ำคัญต่อภาษาอังฤษนั้นยังมีเหตุผลทงค้ำนการเมืองเข้ค้ำมเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย เพราะนับตั้งแตร์รัชสมัยพระบค้ำสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้ค้ำอยู่หัวเป็นค้ำนค้ำ เรียกว้ค้ำว่าเป็นสมัยที่ไทยเข้ค้ำสู่ยุคใหม่ การศึกษาและการพัฒนาประเทศเป็นไปเพื่อควมอยู่รอดค้ำจากอ้ค้ำนจขงประเทศทงตะวันตก โดยเฉพาะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปี พ.ศ. 2475 ผู้นำประเทศทุกยุคค้ำมเห็นควว่า ไทยจ้ค้ำเป็นค้ำองกระท้ค้ำค้ำนให้ค้ำค้ค้ำเทียมกับประเทศอ้ค้ำระและเข้ค้ำกันค้ำค้ำกับชวตะวันตก การเรียนรู้ภาษาอังฤษจ้ค้ำเป็นปัจจัยค้ำคัญอันหนึ่งที่จะแสดงออกถึงควมก้ค้ำวหน้าของประเทศไทย และยิ่งก้ค้ำว้ค้ำนควมจ้ค้ำเป็นที่จะค้ำองค้ำค้ำค้ำกับชวค้ำงประเทศโดยเฉพาะชวอังฤษและชวอเมริกันมีค้ำก้ค้ำขึ้น

การเรียนการสอนภาษาอังฤษจ้ค้ำได้รับควมค้ำคัญค้ำตั้งแตร์เริ่มมีหลักสูตร คือ เมือกรมศึกษาธิการได้จัดท้ค้ำหลักสูตรที่เทียบเทค้ำกับระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นเป็นครั้งแรกในปีพุทธศักรช 2438 และค้ำค้ำก้ค้ำหนดค้ำให้วิชาภาษาอังฤษเป็นวิชาหนึ่งที่ย้ค้ำค้ำบให้เรียนในระดับชั้นประโยค 3 ของหลักสูตรนี้ หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรฉบับค้ำงค้ำลวเรือยค้ำจนถึงหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนค้ำนและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลย พุทธศักรช 2503 รวมท้ค้ำงสิ้น 12 ฉบับซึ่งหลักสูตรทุกฉบับตั้งแตร์ พ.ศ. 2438 จนถึง พ.ศ. 2503 ล้ค้ำนแตร์ค้ำก้ค้ำหนดค้ำให้วิชาภาษาอังฤษเป็นวิชาที่ย้ค้ำค้ำบที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรชั้นใหม่ก้ค้ำลยเป็นหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลย พุทธศักรช 2518 ในหลักสูตรฉบับนี้ค้ำก้ค้ำหนดค้ำให้วิชาภาษาอังฤษเป็นวิชาเลือก ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนค้ำมควมค้ำมค้ำมควมถนัด และควมสนใจ ท้ค้ำนนี้เป็นเพราะควมค้ำก้ค้ำสภค้ำการเรียนการสอนภาษาอังฤษที่ค้ำนค้ำมาได้ช้ค้ำให้เห็นควว่า การย้ค้ำค้ำบให้นักเรียนเรียนภาษาอังฤษซึ่งถือควว่าเป็นภาษาค้ำงประเทศโดยไม่มีสม้ค้ำคร้ค้ำจนนั้นย้ค้ำมบรรลुकผลได้ย้ค้ำก้ค้ำค้ำงนั้นหลังจากปี พ.ศ. 2518 หลักสูตรฉบับค้ำอ ๆ ค้ำคือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนค้ำน พุทธศักรช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลย พุทธศักรช 2524 หลักสูตรท้ค้ำง 2 ฉบับนี้ เป็นหลักสูตรที่ค้ำก้ค้ำล้ค้ำงใช้อยู่ในปัจจุบัน ค้ำค้ำก้ค้ำหนดค้ำให้วิชาภาษาอังฤษเป็นวิชาเลือกเช่นกัน แต่ใน

ทางปฏิบัติจริง ๆ แล้ว ผู้เลือกวิชาคือโรงเรียนมิใช่ผู้เรียนเป็นผู้เลือก เพื่อความสะดวกในการจัดชั้นเรียน ดังนั้นวิชาภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นวิชาเลือกที่ทางโรงเรียนจัดให้เรียน ไม่ว่านักเรียนจะต้องการเรียนหรือไม่ก็ตาม และโดยเหตุที่คนไทยนิยมเรียนภาษาอังกฤษกันมาก ประกอบกับเป็นความประสงค์ของผู้ปกครองด้วยที่อยากให้บุตรหลานของตนได้เรียนภาษาอังกฤษ เพราะต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษตามที่ไต่ถามมาแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่จึงจัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษและบังคับให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกวิชาหนึ่งที่ต้องเลือกเรียนนอกจากวิชาเลือกอื่น ๆ

แม้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ เพราะนักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนก็ตาม แต่ในชีวิตประจำวันของคนไทย ภาษาอังกฤษมีส่วนเข้ามาทั่วพื้นเป็นอย่างมาก เช่นคนไทยใช้สินค้าที่มาจากต่างประเทศมากมายหลายชนิด สินค้าเหล่านี้ป้ายสลากหรือคำอธิบายวิธีใช้มักจะมีภาษาอังกฤษกำกับอยู่ด้วย ผู้ซื้อหรือผู้ใช้งานจำเป็นต้องอ่านชื่อสินค้านั้นได้เพื่อความแน่ใจว่าตนซื้อสินค้าถูกต้องและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำวิธีใช้ได้ถูกต้อง นอกจากนั้นความเจริญก้าวหน้าทางการสื่อสารคมนาคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้ในรายการวิทยุ และโทรทัศน์ก็มีภาษาอังกฤษแทรกเข้ามา เช่น ข่าวต่างประเทศ ผ่านดาวเทียม เพลง และชื่อภาพยนตร์ที่มาจากประเทศต่างซีกโลกตะวันตก เป็นต้น

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษยังคงมีความสำคัญมากเนื่องจากประเทศไทยติดต่อกับชาวต่างประเทศในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร เพราะทั่วโลกถือกันว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล เป็นภาษากลางสำหรับใช้ติดต่อกันในระหว่างนานาชาติ เป็นสื่อช่วยให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ ในโลก การที่จะรู้วิชาการต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างออกไปจำเป็นต้องอาศัยผู้รู้ซึ่งเป็นคนต่างชาติเป็นผู้ถ่ายทอดให้ หรืออาศัยตำราทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูง ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก เพราะตำราทางวิชาการในแขนงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ส่วนใหญ่ล้วนแต่จัดทำเป็นภาษาอังกฤษ และผู้เรียนจำเป็นต้องใช้คำที่เป็นภาษาอังกฤษ เพราะยังไม่มีแปลเป็นภาษาไทยอย่างเพียงพอ ดังนั้นผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษย่อมจะสามารถเข้าใจความคิด ทัศนคติ วัฒนธรรมของชนชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ จึงเห็น

ได้ว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษจะมีแต่ทางเสียเปรียบคนที่รู้ภาษาอังกฤษอยู่มาก

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยตั้งแต่เริ่มขึ้นในราชสำนักสำหรับเจ้านายและข้าราชการ จนถึงปัจจุบันนับได้กว่าร้อยปีแล้ว หรือถ้านับตั้งแต่เริ่มมีหลักสูตรภาษาอังกฤษในโรงเรียนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันก็นับได้ 91 ปีแล้วนั้น ความสำคัญของภาษาอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ของบ้านเมืองและความเป็นอยู่ของประชาชนตลอดจนปรัชญาการปกครองประเทศ จากวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนมาเป็นวิชาเลือก และเท่าที่ผ่านมา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา แต่อย่างไรก็ตามยังไม่เคยมีผู้ใดเคยศึกษาค้นคว้าโดยตรงถึงพัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา และเอกสารสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นนี้ นับวันมีแต่จะชำรุดสูญหาย และหายากขึ้นทุกที ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจรวบรวมและศึกษาค้นคว้าถึงความเป็นมาและพัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำทั้งข้อดีและข้อบกพร่องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2438 จนถึง ปัจจุบัน ในด้านหลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา เวลาเรียน วิธีสอน สื่อการสอน แบบเรียน การวัด และการประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา พัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาเฉพาะสายสามัญและเทียบเท่า ตั้งแต่หลักสูตร พุทธศักราช 2438 จนถึงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ตามเอกสารที่ปรากฏ

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากปัจจุบันย้อนขึ้นไปในอดีต ข้อมูลบางอย่างบางตอนขาดหายไป และบางอย่างไม่สามารถค้นหาได้ อาจทำให้การวิจัยครั้งนี้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งศึกษาข้อเท็จจริงที่ปรากฏเป็นหลักฐานในทางเอกสาร ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Method) โดยรวบรวมข้อมูลโดยตรง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับการสอนภาษาอังกฤษมาลำดับเหตุการณ์แล้วจึงตีความหมาย วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลจากหลักฐานนั้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาสมัยต่าง ๆ จากตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ รายงานของกระทรวงธรรมการ/ศึกษาธิการ เอกสารทางราชการ วารสาร บันทึก ระเบียบคำสั่ง หลักสูตร โดยค้นคว้าจากห้องสมุดของศูนย์พัฒนาหลักสูตร สถาบัน กรม กองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารหรือตำราที่ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ
2. วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูล เพื่อประมวลหาพัฒนาการของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาในแต่ละสมัย
3. เสนอและสรุปผลการวิจัยในรูปของความเรียง

คำจำกัดความในการวิจัย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและเทียบเท่า รวมทั้งหลักสูตรมัธยมวิสามัญและหลักสูตรมัธยมพิเศษ แต่ไม่รวมถึงหลักสูตรมัธยมสายอาชีพ มัธยมแบบประสม ตลอดจนหลักสูตรการฝึกหัดครูทุกประเภท

ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญทุกระดับชั้นซึ่งในบางหลักสูตรอาจเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปดังนี้ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนกลาง มัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมสูง มัธยมต้น มัธยมปลาย เตรียมอุดมศึกษา

หลักสูตรมัธยมวิสามัญ หมายถึง หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 เพียงหลักสูตรเดียว ซึ่งแต่เดิมหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาเป็นหลักสูตรมัธยมศึกษาสายสามัญ

หลักสูตรมัธยมพิเศษ หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาที่สอนภาษาอังกฤษมากกว่าสายธรรมดา ซึ่งมีหลักสูตรมัธยมพิเศษเฉพาะในหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2451 (ร.ศ.127) เพียงหลักสูตรเดียว และมัธยมพิเศษจัดเป็นมัธยมศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2451 ด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจะได้นำมาใช้ปรับปรุงงานในหน้าที่ของตน
2. เป็นแนวทางและข้ออ้างอิง สำหรับผู้เขียนตำราทางการสอนภาษาอังกฤษ
3. เป็นแนวทางแก่นักการศึกษาในการจัดทำ หรือปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา
4. เป็นแนวทางในการประกอบการค้นคว้าสำหรับนิสิต นักศึกษา และผู้สนใจเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย